

5

FENNTARTHATÓ SZABADIDŐ

Deloitte.

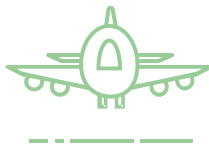

1. TUDTAD?

Egy repülőút megtétele
átlagosan körülbelül

négyszer

annyi **károsanyag-
kibocsátással** jár, mintha
vonattal utoznánk.¹

Ha minden család **csupán 3 ajándéket újrahasznosított alapanyag-
ba csomagolna** a karácsonyi szezonban,
a fel nem használt papírmennyiséggel
körülbelül

45 ezer

futball pályát tudnánk betakarni.³

Amennyiben egy **konferencia online
kerül megrendezésre** személyes
találkozó helyett, az esemény
környezeti lábnyoma

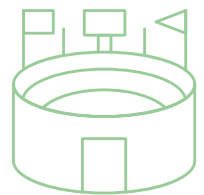
94 %

-kal
csökken.²

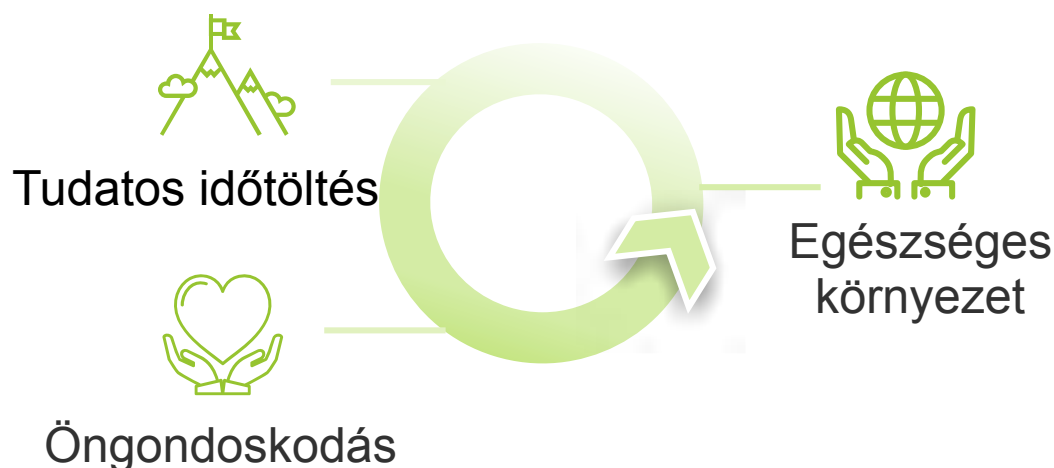
Egy **80.000 férőhelyes stadion**
csúcsidőben annyi **áramot**
használ, amely elég lenne

3600

ház energiaellátásához
az adott időszámban.⁴

A dolgoz munkanapok után könnyen megeshet velünk, hogy olyannyira megpihenünk, hogy szinte már a tudatosságunkat is kikapcsoljuk. Fontos viszont megértenünk, hogy ilyenkor is hatással vagyunk a környezetünkre. A megtermelt káros anyagok és szemét továbbra is (láb)nyomot hagy, döntéseinkkel pedig ugyanúgy lehetőségünk van szervezetek és társadalmi csoportok támogatására.

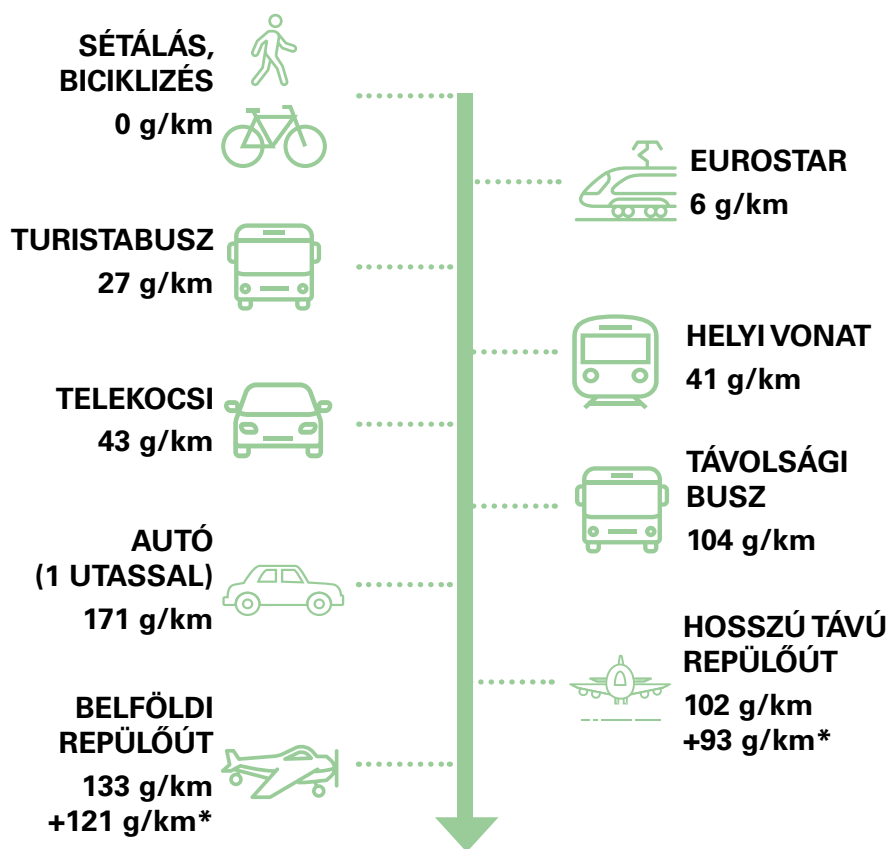
A következő oldalakon olyan szempontokat és eszközöket sorolunk fel, amelyek segítségével egyszerű döntések hozhatunk, és klímahősök lehetünk úgy, hogy közben nem kell lemondanunk a tartalmas kikapcsolódásról sem.

2. FENNTARTHATÓ UTAZÁSOK, NYARALÁSOK

A globalizáció térhódításával egyre több lehetőségünk nyílik arra, hogy utazzunk, új élményeket szerezzünk, új kultúrákat ismerjünk meg és kulcsfontosságú tapasztalatokat szerezzünk. Fontos, hogy a meggondolatlan túlfogyasztás helyett utazásaink módját tudatosan tervezzük meg, hogy az ne csak minket építsen, hanem a meglátogatott közösségeket is!

KÖZLEKEDÉS

Egy kilométer távolság megtételével járó CO₂ kibocsátás különböző közlekedési eszközökkel⁵:

*a közlekedés magassági szintjéből adódó másodlagos kibocsátások

A fenti ábra reprezentatív jelleggel mutatja be az egyes közlekedési eszközök környezetre gyakorolt hatását, hiszen ezek sok komplex faktortól függhetnek. A pontos kibocsátások meghatározásához figyelembe kell vennünk olyan egyéb tényezőket is, mint az adott eszköz energiahatékonysága, a használt üzemanyag típusa és az utasok száma. Egy dologban viszont biztosak lehetünk! A biciklizés és a sétálás a legfenntarthatóbb közlekedési formák, hiszen ezek nem járnak kibocsátással (ún. „zero emission”). Ha teheted, a mindennapok során ezeket a közlekedési módokat válaszd.

Mennyire zöldek az elektromos autók?⁶

Az ún. "plug-in"-ek fenntarthatóbb alternatívaként szolgálnak a hagyományos, fosszilis üzemanyagokkal működtetett járművekkel szemben, hiszen sokkal energiatékonyabban működnek. Ezen közlekedési eszközök alkalmazásáról is fontos viszont kritikusan gondolkoznunk – hiszen nem csak a működés során keletkező kibocsátást, hanem a gyártási folyamatok környezeti hatását is figyelembe kell venni!

A problémát elsősorban az elektromos járművek hajtóműveként szolgáló lítium-ion akkumulátor okozza:

- Az elemek feltöltése sokszor közvetetten fosszilis energiával történik.
- Az előállításukhoz szükséges nyersanyagok (pl. kobalt) kitermelése gyakran környezetszennyezően, emberi jogok megsértésével történik.
- Életciklusuk végén az akkumulátorok 95%-a nem kerül megfelelő módon újrahasznosításra/újrahasználatra.

Repülőjegyek foglalása során rendszerint felugrik egy kérdés arról, hogy szeretnénk-e kompenzálni az adott út károsanyag kibocsátását. A carbon offsetting opció megvásárlásával az adott út átlagos üvegházhatású-gáz (ÜHG) kibocsátásával egyenértékű jóváírást vásárolhatunk meg, amelyek értékét különböző kibocsátáscsökkentési projektekbe fektetik.

A kompenzáció mértéke az út éghajlatra gyakorolt hatása mellett számtalan más tényezőn is alapul. Repülés esetében többek között közrejátszik a gép típusa, telítettsége, és maga az útvonal is.

A carbon offsetting jó kompromisszum lehet, ha nem elkerülhető a kibocsátás – azonban nem csodaszer. Fontos utánajárni, hogy a kompenzáció alkalmazása valóban fenntartható módon történik-e és, hogy az offsetting projekt akkreditált-e.

SZÁLLÁS

A megfelelő szálláshely kiválasztása kiváló módja annak, hogy autentikus módon ismerjük meg a helyi embereket és környéket, vagy külföldön a kevésbé ismert kultúrákat. Egy üdülőhely egyrészt attól válik fenntarthatóvá, hogy a helyi közösségek összefogásával működik, másrészt működése a környezettel összhangban, körforgásosan történik.

Mielőtt lefoglalnád az első szembejövő szálláshelyet, fontold meg a következő szempontokat:

- Kinek a tulajdonában van az adott szálláshely? Egy multinacionális céget támogatasz, ha ott megszállsz vagy kis helyi vállalkozásokat, magánembereket?
- Hogyan kezeli a hely az egyes erőforrásokat? Milyen energiával üzemeltetik az üdülőhelyet? Újrahasznosítják a megtermelt hulladékokat?
- Étkeztetés tekintetében rendelkeznek vegetáriánus/ vegán opciókkal? Milyen szinten szerzik be helyi termelőktől az alapanyagokat?

A „**mintha csak otthon lennél**” frázis nem csak azt foglalja magában, hogy érezzük magunkat kényelmesen, hanem azt is, hogy ugyanúgy vigyázzunk az adott helyre, mintha a sajátunk lenne! Így bármerre is vagy, ne pazarold le a villanyt, hasznosíts újra, ne folyasd feleslegesen a vizet! Valamint, ha olyan helyen vagy, ahol van svédasztal, ne pakolj rakást a tányérodra, csak mert „ingyenes”, annyit vegyél mindenből, amennyit el is fogyasztasz!

Lokális
szálláslehetőségek:

Airbnb

Couch-
surfing

Sleepover

Rent
a home

Vidéki
szállók,
panziók

FENNTARTHATÓ SZABADIDŐS PROGRAMOK

PIKNIK A PARKBAN

Nincs is annál jobb, mint amikor a barátaink társágában kiülünk a parkba, és pár finom, csomagolás-mentes, egészséges falat kíséretében végigszélgetjük a délutánt.

FEDEZD FEL SÉTÁLVA A VÁROST

Barangoljunk a városban. Sosem tudhatjuk, hogy milyen új helyeket fedezhetünk fel, milyen izgalmas élményekben lesz részünk.

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK ÉS ÖNKÉNTESKEDÉS

Adjunk vissza egy kicsit mi is a helyi közösségeknek. Így nem csak, hogy pozitív változást idézünk elő, de új emberekkel is megismerkedhetünk.

OLVASÁS

Az olvasás mindig új élményt nyújt. Cseréljünk könyveket barátainkkal, vegyünk ki könyveket a könyvtárból, vagy vásároljunk használt könyveket!

MENJ KI A TERMÉSZETBE!

Szívj egy kis friss levegőt, túrázz, mozogj a helyi erdőben. Vigyázz a környezetre! Ne szemetelj és vidd magaddal a kulacsodat!

ÍZLELD MEG A HELYI GASZTRONÓMIÁT!

Kóstold meg az izgalmas helyi ízeket! Keresd a helyi termelők alapanyagokból készült, vegetáriánus, vegán opciókat!

SPORTOLJ

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik a testmozgás is! A sporthoz alkalmazott eszközöket igyekezz használtan beszerezni!

ÉLD ÁT A HELYI KULTÚRÁT!

Látogass el a helyi színházi előadásokra, koncertekre! Élvezd az utcazenét. Elegyedj beszélgetésbe a helyi kultúráról!

FESZTIVÁLOK ÉS BULIK

Esti események során igyekezd kerülni az egyszer használatos műanyagokat! Ha repoharat használasz, ne felejtse el visszaváltani!

3. TUDATOS ÜNNEPLÉS

Jeles események során hajlamosak vagyunk pazarolni és túlköltekezni. Ezt a körülötünk lévő természet és a pénztárcánk egyaránt megsínyli. Vajon lehetséges a tudatos, de mégis önfeledt szórakozás? Alább bemutatjuk hogyan.

ÉTKEZÉS

Ahogy az előző fejezetben is láthattuk, az ételhulladék hatalmas méreteket tud ölteni. Igyekezzünk csak a megfelelő mennyiségű ételt készíteni. Használjunk helyi, szezonális alapanyagokat. A maradékot mindig fagyasszuk le, vagy adományozzuk el. Hanyagoljuk az eldobható étkészleteket. Hagyjuk, hogy mindenki kivegye a helyét a főzésből.

AJÁNDÉKOZÁS

Támogassunk etikus, fenntartható márkákat. A minőségnek sokkal több értelme van, mint a mennyiségnek.

Nem kell mindennek tárgyi ajándéknak lennie. Adj élményt, előfizetést, vouchert egy kedvenc, fenntartható üzletbe.

Készíts kézzel ajándékot.

KELLÉKEK

Mielőtt egy ünnepségre lufit, tűzijátékot, dekorációt, vagy glittert vásárolnánk, gondoljuk át kétszer! A műanyag lufik, a tűzijátékokban megtalálható nehézfémek, és a műanyag dekorációk negatív hatással vannak környezetünkre, adott esetben lassan bomlanak le. Nézzünk utána fenntarthatóbb dekorációs alternatíváknak, lebomló anyagokból, vagy vegyünk tartós, jó minőségű dekorációkat, amiket hosszú évekig újra fel tudunk használni.

KARÁCSONYFA

A karácsonyt illetően érdekes kérdés a karácsonyfa problematikája: a karácsonyi időszakban kivágott fenyők hozzájárulnak az erdőirtáshoz! A legfenntarthatóbb alternatíva a cserepes karácsonyfa bérlése, vagy vásárlása (amennyiben utána elültetjük a fát). Nézz utána a helyi kertészetekben elérhető opcióknak!

4. TIPPEK, KIHÍVÁSOK

Hívd ki a barátaidat az alábbi fenntarthatósági próbatételekre!

Idén kerüljétek el a repülőt nyaraláskor. Közelítsétek meg a helyet busszal, vonattal.

Készítsetek idén egymásnak kézzel készített ajándékot.

SZERETNÉL MÉG JOBBAN ELMÉLYÜLNI A TÉMÁBAN?

Kattints [ide](#) és nézd meg **szakmai videóinkat** a témában!

Kattints [ide](#) és nézd meg az első magyar, fiataloknak szóló **Klímakonferencia előadásait!**

Ha már úgy érzed, hogy eleget tanultál a témáról, teszteld tudásod! Kattints [ide](#) és töltsd ki a **témához kapcsolódó kvízünket!**

Elég a tanulásból? Már cselekednél? Nézd meg [itt](#), milyen kihívásaink vannak és teljesítsd egyet! A sikereidről posztolj a **#KlímahősVagyok** hashteggel!

Kíváncsi vagy a víz útjára, vagy hogy mi fán terem a bio? Nézd meg az idei lehetőségeket, ahol személyesen bepillanthatsz egy-egy üzem, műhely, nagyvállalat működésébe, meghallgathatod fenntarthatósági törekvéseiket, közvetlenül döntéshozóknak teheted fel kérdéseidet!

Nem csak számodra, számunkra is fontos a részvételed! [Ide](#) kattintva jelentkezz akár egyénileg, akár osztályoddal egy **műhelylátogatáson!**

Nem tudod elképzelni, milyen lehet egy műhelylátogatás? [Nézd meg](#), hogy a 2022-es Klímahősök milyen gyárakban, üzemekben, nagyvállalatoknál jártak és kikkel beszélgettek a fenntarthatóságról és a klímaváltozásról.

AZ E-LEARNING ANYAG TÁMOGATÓI:

Források:

1. British Broadcasting Company (BBC), 2019: <https://www.bbc.com/news/science-environment-49349566>
2. Planetly, 2022: [Reducing the Carbon Footprint of Events \(planetly.com\)](https://planetly.com)
3. Stanford University, n.d.: <https://lbre.stanford.edu/pssistanford-recycling/frequently-asked-questions/frequently-asked-questions-holiday-waste-prevention>
4. CX Associates, 2016: <https://buildingenergy.cx-associates.com/football-stadiums-and-energy-efficiency-fantasy>
5. Lásd. 1.
6. The New York Times, 2021: <https://www.nytimes.com/2021/03/02/climate/electric-vehicles-environment.html>
7. Másfél fok, 2019: <https://masfelfok.hu/2019/12/05/karbonsemlegesites-carbon-offset-kivalthato-valamilyen-modon-a-letezesunk-karos-oldala/>
8. Képek forrása: freepik.com
9. Ikonok forrása: thenounproject.com

A Deloitte név egy vagy több Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL”) társaságra, a tagvállalatok globális hálózatára és azok kapcsolt vállalkozásaira utal (együttesen: a „Deloitte szervezet”). A DTTL (vagy „Deloitte Global”) és valamennyi tag- és kapcsolt vállalata önálló, egymástól elkülönülő jogi személy, melyek harmadik felek irányába egymás nevében nem vállalnak kötelezettségeket. A DTTL, valamint annak tag- és kapcsolt vállalatai kizárólag saját tetteikért és mulasztásaikért felelnek. A DTTL ügyfelek számára nem nyújt szolgáltatásokat. További információ a deloitte.hu/magunkrol webhelyen olvasható.

A Deloitte a Fortune Global 500® cégek közel 90%-a és több ezer magáncég számára nyújt iparágvezető könyvvizsgálati és bizonyossági, adózási és jogi, vezetői, pénzügyi és kockázatkezelési tanácsadói szolgáltatásokat. Szakembereink mérhető és tartós eredményeket nyújtanak, amelyek hozzájárulnak a tőkepiacokba vetett bizalom megerősítéséhez, lehetővé teszik ügyfeleink számára az átalakulást és a gyarapodást, és utat mutatnak egy erősebb gazdaság, egy igazságosabb társadalom és egy fenntartható világ felé. A Deloitte több mint 175 éves múltra tekint vissza, jelenleg több mint 150 ország területén tevékenykedik. Ha többet szeretne tudni arról, hogy a Deloitte mintegy 345.000 szakembere hogyan teremt maradandó értéket, látogasson el a <http://www.deloitte.com> webhelyre!

„Jelen kiadvány kizárólag általános jellegű szakmai tájékoztatást tartalmaz, és nem minősül sem a Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL”), sem pedig tag- és kapcsolt vállalatainak hálózata (együttesen: a „Deloitte szervezet”) által nyújtott tanácsadási vagy egyéb szolgáltatásnak. Javasoljuk, hogy a szervezetük pénzügyeit vagy üzletvitelét, illetve saját pénzügyeit befolyásoló bármely döntés meghozatala vagy ilyen jellegű lépés megtétele előtt kérjenek/kérjen, kifejezetten a szervezetükre/az Ön igényeire szabott, egyedi, szakmai tanácsadást. Az üzenetben foglalt információ pontosságával vagy teljességével kapcsolatban semmilyen jognyilatkozatot nem teszünk, szavatosságot nem vállalunk, kifejezett vagy hallgatólagos vállalást nem teszünk. Sem a DTTL, sem pedig tagvállalatai, kapcsolt vállalatai, alkalmazottai vagy megbízottai nem vállalnak felelősséget semminemű olyan kárért vagy veszteségért, mely közvetlenül vagy közvetetten a jelen kiadványban foglalt információk felhasználásából ered. A DTTL és valamennyi tagvállalata önálló, egymástól elkülönülő jogi személy.”

© 2022 Deloitte Magyarország

Készült a
Deloitte.
szakmai támogatásával

unicef
minden gyerekért

